

Justis- og beredskapsdepartementet

v/ Monica Mæland

Deres referanse
Trond Risa

Vår referanse
Marit Ellingsen/Einar Kaldhol

Dato
16.02.2021

Områdegjennomgang av Politi- og lensmannsetaten

Viser til møte i JD 9.2.21 og vil komme med følgende skriftlig tilbakemelding fra Parat.

Etter en uheldig start hvor vi opplevde liten eller ingen involvering i arbeidet, har vi blitt godt ivaretatt av BCG som har gjennomført områdegjennomgangen. Våre innspill har både blitt hørt og tatt hensyn til i den endelige rapporten. Vi viser for øvrig til vår innspill om langtidsplan etter mal fra Forsvaret, da vi ser det vil gi oss bedre forutsigbarhet for politiet enn vi har hatt fram til nå.

NPL - Fagforum sivil rettspleie, har gjennomgått rapporten og konsertert seg om sidene 75-94, de gir følgende tilbakemelding:

Utvalget er veldig fornøyd med BCGs strukturinndeling for vurderinger av sivil rettspleie. BCG har for sin vurdering og begrunnelse sett sivil rettspleies historiske plassering og utvikling. Allerede her ser utvalget at denne rapport bygger på et mer, historisk, helhetlig og faglig grunnlag enn Politianalysen av 2013.

Sivilutvalget kjenner seg igjen i problembeskrivelsen rapporten omtaler på siden 77 til 80. Det er med henblikk på rett kompetanse på rett sted og hvordan dette skal møtes i fremtiden. Det er bra å se at BCG på side 79 viser forskjell i hvilke formalkompetansekrav fra politidistrikt til politidistrikt. Et likere politi som var mål i politireformen er i praksis ikke lett å gjennomføre.

Forbedrings- og digitaliseringspotensialet gir et godt innblikk innenfor det vi i sivil rettspleie allerede er kjent med. Det er positivt for medarbeidere at etaten før denne rapporten har, hatt fokus på å meddele fra dagens status og implementering i DINA og Skatteetatens satsningsforslag. Det positive er at rapporten får frem at fagmiljøet selv opplever digitalisering så langt som positivt, og at vi ønsker mer. I tillegg går de så langt å gjengir fagmiljøets utfordringer knyttet til SIAN. Et effektivt saksbehandlingssystem

som kan videreutvikles ligger utenfor dagens SIAN. Her er det særdeles positivt at rapporten oppgir svakhet med SIAN, jf side 81, 1 avsnitt, 5 setning.

Som informasjonsgrunnlag gir rapporten bra beskrivelse av Skatteetatens ønske om å modernisere innfordring, hvorfor, hva og tidsperspektivet.

Utvalget sitter igjen med et inntrykk av at rapporten er reflektert, herunder fremlegger fordeler og ulemper på en forståelig og ærlig måte.

Utvalget synes det er positivt at rapporten gjør vurdering av organiseringen av sivil rettspleie som egen enhet utenfor politiet. Denne diskusjon/debatt har vært etterspurt lenge innenfor sivil rettspleie. Utvalget opplever at medlemmer ønsker debatten velkommen.

Sivil rettspleie er inne i en spennende og krevende periode. Derfor vurderer utvalget det som en god oppsummering BCG gjør, av tiltak for videre arbeid på side 94 i rapporten.

Vennlig hilsen

Einar Kaldhol og Marit Ellingsen

Høringsinnspill til justis- og beredskapsministeren vedrørende områdegjennomgang av politi- og lensmannsetaten

Politijuristene mener at områdegjennomgangen består av flere viktige funn, analyser og anbefalinger. Politijuristene vil særlig fremheve tre viktige funn og anbefalinger av hva som må endres for å forbedre tilstanden innenfor disse feltene.

1. Generelle mangler på styringsinformasjonen s 59-60

Politijuristene er svært glad for at områdegjennomgangen peker på mangelen på grunnleggende styringsinformasjon når det gjelder de øremerkede midlene, og hva de faktisk har blitt brukt til.

Fra side 59 siteres;

“Øremerkede midler gis til spesifikke formål i etaten. Det har eksempelvis de siste vært bevilget mer enn 100 millioner kroner spesifikt til etterforskningsløftet. Øremerkede midler kan i seg selv være utfordrende for styringen, men i denne vurderingen trekker vi frem muligheten til å følge midlene gjennom etaten og ikke hvorvidt det er et godt virkemiddel.”

Fra side 60 siteres;

“Et annet eksempel er hvordan politi- og lensmannsetaten har en svært grov kategorisering av ansatte i stillingskategoriene politi, jurist og sivil. Videre er spesifikke stillinger som Sjef PU og Sjef UP kategorisert som jurister. I sum gir dette begrenset styringsinformasjon og i tillegg upresis informasjon ettersom de nevnte stillingene ikke nødvendigvis besettes av jurister.

BCGs vurdering er at stillingskategorisering, samt å følge midler gjennom etaten, er grunnleggende styringsinformasjon. Det betyr videre at mangel på reell stillingskategorisering og oppfølging av øremerkede er grunnleggende mangler i POD som må utbedres.”

Politijuristene er særlig godt fornøyd med at mangel på oversikt av hva øremerkede midler har blitt benyttet til, og mangel på presis stillingsoversikt blir fremhevet som grunnleggende mangler som POD må utbedre.

Politijuristene mener at disse funnene ikke er til å leve med, og slutter seg til konklusjonen om at de må utbedres.

Politijuristene håper at Justisdepartementet, kommer til å rette en bestilling til POD om å fremskaffe denne manglende styringsinformasjonen. Politijuristene kommer til å følge tett med på om POD kommer til å sette i verk et arbeid med å utbedre de grunnleggende manglene eller om POD legger områdegjennomgangen i en skuff, uten å foreta seg noe. Politijuristene frykter det siste, og mener derfor at en bestilling fra Justisdepartementet er helt nødvendig.

2. Styringsparameter 9: Straffesaksrestanser s 35- 37

I områdegjennomgangen side 36 siteres;

“Styringsparameteren om straffesaksrestanser er lite presis, idet det ikke legges noen føringer for hvilke restanser som skal prioriteres.”

“Styringsparameterens formulering åpner for at restansene med kortest forventet behandlingstid blir behandlet først, uavhengig av faglige prioriteringer.”

Politijuristene kjenner seg igjen i disse funnene, og mener at politiledelsen i de enkelte politidistrikter er så opptatt av å nå måltallet for restanser, at de ber om at de enkleste sakene skal behandles først, uavhengig av om sakene er prioritert eller ikke. Det forutsettes at Justisdepartementet mener at dette er en uheldig målforskyvning. Justisdepartementet bør derfor i samråd med Riksadvokaten be om at det utarbeides egne prioriteringsretningslinjer for restanser.

Politijuristene ønsker imidlertid å fokusere mest på funnene på s 37 hvor det fremgår at;

“En annen svakhet ved å måle ikke-påtaleavgjorte saker er mangelen på transparente tall på den såkalte D-listen – saker som er påtaleavgjort, men ikke rettskraftige. Politijuristene påpeker at denne kategorien av saker vokser uten offentlig oppmerksomhet. Med referanse til kapasitetsundersøkelsen er 40 % av påtalemyndighetens arbeid knyttet til iretteføring etter påtaleavgjørelse. Straffesaksrestanser skal sammen med styringsparameter 10 om oppklaringsprosenten for ulike kriminalitetsforhold belyse utviklingen innenfor hovedmål fire om «Effektiv straffesaksbehandling med høy kvalitet». BCG vurderer dagens styringsparametere på dette området som mangelfulle, og anbefaler et felles arbeid mellom JD, POD og Riksadvokaten for å gi bedre transparens på det samlede sakskomplekset påtalemyndigheten håndterer.”

Dagens rapporteringssystem fra politidistriktene til POD og videre til Justisdepartementet har en betydelig svakhet ved at rapporteringsmålet ikke viser hvor mye arbeidsbelastning som gjenstår når straffesaken er påtaleavgjort men ikke rettskraftig. Saker på den såkalte D-listen er ikke gjenstand for rapportering. Straffesakene som blir liggende på D- listen blir derfor ikke gjenstand for oppmerksomhet. Resultatet av dette er at de fleste politidistrikter har en betydelig andel saker som ligger på D- listen og således går under radaren for hvor mange saker de har liggende, og hvor mye arbeid som faktisk gjenstår med straffesakene, før de er ferdig behandlet i retten.

Politijuristene støtter områdegjennomgangens anbefaling om at det må nedsettes et felles arbeid mellom JD, POD og Riksadvokaten for å skape større transparens og dessuten

etablere bedre måleparametere som sørger for økt fokus på sluttbehandling av straffesaken. Dette vil også ha større betydning for innbyggerne.

Områdegjennomgangen konkluderer på s 152 følgende under overskriften; Forbedre tildelingsbrev inkludert mål- og resultatstyring og rapportering:

“Løsningsbeskrivelse

Det vil være nødvendig å gjøre en helhetlig gjennomgang av mål- og resultatstyringen. Formålet bør være å utforme mål og styringsparametere med strategisk innretning og større fokus på målbare bruker- og samfunnseffekter der det er hensiktsmessig. Hvert hovedmål bør underbygges med tydelige effektmål utledet av kritiske suksessfaktorer, slik for eksempel Finansdepartementet (FIN) har gjort i tildelingsbrevet til Skatteetaten. Målkonflikter og målforskyvninger bør så langt det lar seg gjøre unngås ved spisse formuleringer av styringsparametere og resultatkrav. Der det eksisterer målkonflikter må JD informere POD om konsekvensene av disse.”

Politijuristene støtter dette forslaget til løsningsbeskrivelse.

3. Organisering av påtalemyndigheten s 63-64

Fra områdegjennomgangen s 64 siteres;

“Proessen med involvering av arbeidstakerorganisasjonene har imidlertid vist at det er en rekke prinsipielle og praktiske utfordringer med dagens organisering av påtalemyndigheten, til tross for at styringen er effektiv. Eksempler på slike utfordringer er hvordan politidistriktene styrer påtalejuristenes budsjetter, mens den faglige styringen ligger hos Riksadvokaten. BCGs vurdering er at dette relevante innvendinger, men at en utredning av de prinsipielle avveiningene mellom dagens modell og alternativer krever et annet og større mandat enn områdegjennomgangen, og en annen faglig sammensetning for å vurdere spørsmålet med tilstrekkelig dybde.”

Politijuristene er enige i at vurderingen av et skille mellom politi og påtalemyndighet er alt for omfattende til å kunne omfattes av en områdegjennomgang. Politijuristene ønsker at det settes ned et bredt offentlig utvalg for å se på fordeler og ulemper av et evt. slikt skille.

Politijuristene nøyer seg med å vise til Jeløya- og Granavoldplattformen hvor det fremgår at dette er noe regjeringen ønsker å utrede. Politijuristene ser frem til utredningen.

* * *

Endelig vil Politijuristene knytte noen kommentarer til vår bekymring vedrørende forslaget om å fjerne den sivile rettspleien fra politiet. Norsk politi har, spesielt sammenlignet med svensk og dansk politi, en generelt høy tillit i befolkningen. Svensk og dansk politi har, i motsetning til norsk politi, valgt en linje hvor man har "fjernet" det sivile preget. Spesielt viser denne tilliten til norsk politi seg når det gjelder det sivile området, og Politijuristene er

bekymret for om en eventuell fjerning av den sivile rettspleien vil kunne medføre en reduksjon i tilliten. Videre er Politijuristene i tvil om man rent faktisk vil oppnå den gevinstrealisering som man håper på gjennom å ta ut den sivile rettspleien fra politiet. Dette vil avhenge av flere faktorer, herunder om det skal etableres et eget organ, eller om dette kun skal være en flytting/skyvning av saksfeltet til et annet organ.

Det er etter vår oppfatning ingen tvil om at oppgaver som faller utenfor de polisiære kjerneoppgavene blir stemoderlig behandlet i politiet, både hva gjelder ivaretagelsen av oppgaven, men også de ansatte som utfører disse oppgavene.

Politijuristene er av den klare oppfatning at det er på nåværende tidspunkt er for tidlig å konkludere om hvorvidt den sivile rettspleien bør tas ut av politiet. Vi mener at dette må utredes grundig før en eventuell beslutning tas.

Politijuristene håper at Justis- og beredskapsdepartementet vil sikre at områdegjennomgangen undergis en grundig behandling, og at departementet igangsetter en grundig utredning av de spørsmål, herunder en eventuell flytting av den sivile rettspleien ut av politiet, som rapporten reiser.

Haugesund, 16. februar 2021

Are Skjold-Frykholm
leder
Politijuristene

Marianne Børseth
1.nestleder
Politijuristene

Anne Woldmo
2. nestleder
Politijuristene

Innspill til endelig sluttrapport – områdegjennomgangen

Innledning

Politiets Fellesforbund (PF) vil i dette innspillet legge vekt på overordnede innspill til områdegjennomgangen, og samtidig gå inn på enkeltområder som er spesielt viktige for våre medlemmer.

Politiets Fellesforbund vil også kommentere manglende redegjørelse og analyse over følgene av å overføre mange av politiet sivile gjøremål til andre etater. Etter en krevende start på innsyn og involvering i områdegjennomgangen, ble prosessen gradvis bedre. I brev fra Justis- og beredskapsdepartementet (JD) datert 12.01.2021 ble det gitt en ytterligere mulighet for å komme med et skriftlig vedlegg/innspill til sluttrapporten. Dette skrivet er det førnevnte vedlegget, og for ytterligere kommentarer/innspill må det tas kontakt med Politiets Fellesforbund sentralt. Politiets Fellesforbund takker for muligheten til å redegjøre for våre synspunkter til områdegjennomgangens konklusjoner og anbefalinger.

Prosess

Områdegjennomgangen er en utredning som utføres av Boston Consulting Group (BCG) på oppdrag fra JD og Finansdepartementet. Arbeidet med gjennomgangen startet april 2020 og ble avsluttet over nyåret 2021. I samme tidsrom har samtlige institusjoner og organisasjoner blitt rammet av Covid-19 pandemien, som det også i rapporten vises til at har gjort arbeidet noe vanskeligere. Samtidig med denne krevende perioden var det i tidlig og medio fase av områdegjennomgangen spesielt dårlig involvering av organisasjonene i arbeidet til BCG. Et av suksesskriteriene for å lykkes med en omstilling er involvering av ansattes representanter, fagmiljøene og arbeidsgiver. BCG sitt endelige utkast til rapport er på mange måter lik

politianalysen, hvor det er få grundige analyser som ligger bak forslagene til tiltak. Vi viser her spesielt til overføring av oppgaver. De foreslåtte endringene av etaten vil kreve mye større involvering av ansatte og fagmiljø, og en grundigere utredning enn det som foreligger i rapporten.

Politiets Fellesforbund stiller også spørsmål til antall intervjuobjekter og hvorvidt de forskjellige fagområder har vært godt nok representert, samt hvorvidt de forskjellige intervjuobjekt har vært representative for uttalelse i forhold til de store endringene som foreslås.

Ved forslag til tiltak angående overføring av oppgaveportefølje ut til andre etater, bør det settes ned brede sammensatte arbeidsgrupper med god involvering av de ansatte og fagforeningene i politiet. Dette mener vi er helt avgjørende for å oppnå best mulig grunnlag for politisk beslutning.

Det var i utgangspunktet begrenset med tid fra utkast til rapport ble gjort tilgjengelig for organisasjonene, til frist for innspill. Dette er vi fornøyde med at Justisdepartementet endret på, slik at våre tillitsvalgte har fått anledning til å gi sine innspill til rapporten, og at det tas med som et skriftlig vedlegg til sluttrapporten.

Styringsproblematikk

Politisk styring og utfordringer knyttet til styringsproblematikken (illustrert i figur 1), er kjente utfordringer for Politiets Fellesforbund. Langsiktige planer og god økonomisk planlegging er noe vi mener etaten til, og har som del av vårt tilsvarende stortingsmeldingen 'Fremtidens politi' belyst behovet for et separat investeringsbudsjett for politietaten. At BCG avdekker at POD har for lav kvalitet, og til tider ikke full oversikt over kostnads- og ressursbruken i etaten, verken på årlig drift, investeringer, eller flerårige planer overrasker oss ikke. Direktoratet leverer jevnt over ikke gode nok kostnadsberegninger for satsingsforslag eller synliggjøring av alternativ bruk av midler. Det er vanskelig både for politisk ledelse og PF å kunne spore og ettergå ekstra tildelinger over eksempelvis statsbudsjettet. Dette er punkter som bør forbedres i fremtiden, for å kunne ha en transparent og åpen styring.

Sivilt preg på norsk politi

Legitimiteten og tilliten til norsk politi styrkes ved at det har et sivilt preg med bred kontaktflate ut mot publikum. Det er viktig at befolkningen ikke bare møter politiet kun når det er konfliktfylt, eller i skarpe situasjoner. Dette er med på å bygge tilliten mellom befolkningen og politiet.

I rapporten D.1.2 *Politiet som fagetat for sivile oppgaver* påpeker BCG momenter rundt årsak til at sivile gjøremål ligger under politietaten, og hvorfor dette ikke er like aktuelt i dag. Politiets Fellesforbund er uenig, og vil påpeke at oppgavene som ikke defineres som politiets kjerneoppgaver har gjerne blitt tildelt politiet med en begrunnelse om at det er hensiktsmessig for politiet.

Utkast til rapport viser liten innsikt i hvordan de sivile oppgavene understøtter politiets kjerneoppgaver.

Sivile gjøremål bidrar til å gi politiet en sivil profil og en bred kontaktflate mot publikum. Ikke minst bidrar disse oppgavene til å sikre et lokalt forankret politi. Norsk politi skal være tilgjengelig der folk bor. Ønsket om tilgjengelighet forutsetter en desentralisert tjenestestruktur. Om oppgaver flyttes ut fra politiet, kan det medføre at enkelte tjenestesteder, særlig i distriktene, ikke har tilstrekkelig oppgaver til å kunne begrunne tjenestestedets fortsatte eksistens. Spesielt ute i distriktene har ansatte ofte flere forskjellige arbeidsoppgaver slik at overføring ofte vil få følger for den totale oppgaveporteføljen og beredskapen.

Før sivile gjøremål fjernes fra politiet, bør man ha en bredere politisk debatt om hvorvidt man ønsker å legge ned lensmannsetaten.

Forebyggende

Alle kontaktpunkt og ansatte i norsk politi, bidrar i det forebyggende arbeidet. Det er ikke kun politipatruljen, eller de som driver oppsøkende forebyggende aktivitet som bidrar. Å forebygge handler om å ligge i forkant, og være der før det skjer.

Årsaken til kriminalitet er komplekse, og kan bare bekjempes gjennom et bredt spekter av kontaktpunkt og tiltak.

Som nevnt ovenfor har politiet gjennom sin varierte oppgaveportefølje og brede kontaktflate mot publikum et stort informasjons-tilfang.

I rapporten *'kriminalitetsforebygging som politiets primær strategi 2018-2020, Forebygging gjennom forvaltning'* rettes det forebyggende arbeidet både mot personer og fenomener, og er et godt eksempel på hvordan norsk politi har utvidet kriminalitetsforebyggende virkemidler. Etterforskning som er målrettet mot å redusere den samfunnstrusselen som strategisk viktige personer eller nettverk utgjør, kan også være et eksempel på godt kriminalitetsforebyggende arbeid som både er planmessig og systematisk.

I utkastet til rapporten klarer ikke Politiets Fellesforbund å se at perspektivet med det forebyggende arbeidet er godt nok behandlet. BCG virker å ha vært mest opptatt av hvordan man måler forebygging, fremfor hvordan og hvorfor norsk politi samlet jobber med forebygging som primærstrategi.

Rapporten omhandler i svært liten grad hvordan den totale oppgaveporteføljen bidrar til det forebyggende arbeidet ute i distriktet. Det forebyggende arbeidet kan vanskelig tallfestes og måles.

Gevinstrealisering

Egenarten til politiet sin kostnadsmodell er helt ulik alle andre virksomheter i staten. Dette skyldes at ingen andre virksomheter i staten bruker så stor andel av sitt budsjett på lønn til de ansatte som i politiet. Det legges opp til en urealistisk effektiviseringsgevinst med et nytt regnskapsprinsipp som er innført fra 1.1.2021. Politiets Fellesforbund mener denne modellen ikke passer til politietaten hvor nesten 80% av driftskostnadene er knyttet til personellutgifter, det vil si lønn og antall ansatte.

Budsjett er lik bemanning i politi- og lensmannsetaten. For å skaffe økonomisk gevinst innføres det et nytt regnskapsprinsipp som ikke treffer politiets særegne

kostnadsmodell. Det nye økonomiprinsippet fanger ikke opp særegenheten i kostnadsmodellen til norsk politi hvor den største delen av kostnadene alltid vil knyttes til bemanning.

Er det vurdert grundig nok i rapporten hvorvidt den nye økonomimodellen passer for politietaten eller ikke??

Vi mener samtidig at stegene tas i feil rekkefølge. Det bør bevilges betydelige ressurser for IKT og digitalisering først, før man ser resultatet og henter ut gevinster.

Politiets Fellesforbund klarer ikke å se at rapporten har vurdert den eventuelle gevinstrealiseringen av selve nærpolitireformen. Det var store forventninger til distriktene om innsparinger som følge av strukturelle endringer. Effekten av nærpolitireformen pågår enda i flere politidistrikt og reformen har ikke fått satt seg.

Oppsummering

Politiets Fellesforbund er villige til å se på nye områder for endring i norsk politi, for å skape en best mulig arbeidsplass for våre medlemmer og for samfunnseffekten av etaten. Det kreves grundigere utredninger i forhold til konsekvenser for foreslåtte tiltak, slik at grunnlaget for en politisk beslutning blir best mulig. Politiets Fellesforbund stiller seg disponible til slike fremtidige utredninger, og forventer bred involvering av partsorganisasjonene i arbeidslivet.

Punkter som særlig kommenteres

Pass og ID

Politiet er ansvarlig myndighet for utstedelse av pass. Det er strenge krav til passets innhold, samt oppbevaring. Verifisering og kontroll av identitet er en vesentlig del av saksbehandlingen

Riksrevisjonen påpekte i forkant av politireformen at sikkerheten og kvaliteten rundt utstedelse av pass ikke var tilfredsstillende. Som følge av dette reduserte Politidirektoratet antall kontorer som kunne ta imot søknader om pass. I forlengelse av dette ble 64 passkontorer besluttet nedlagt.

Innføring av nye pass og ID-kort ble et omfattende og kostbart prosjekt som pågikk over mange år. Det er blitt etablert 79 nye pass og ID-kontorer som også ble en del av politikken i reformen. Det er kommet nytt utstyr og det er innført en todelt saksbehandling. Det har vært et betydelig kompetanseløft av saksbehandlere, samt innført nye sikkerhetsrutiner og arbeidsprosesser. Alle saksbehandlere har fått et betydelig kompetanseløft. Det er gjennomført opplæring i gjeldene regelverk og kursing i ID-kontroll. For å utstede pass må saksbehandlere også bestå en avsluttende prøve.

Hvorfor pass og Id fortsatt bør ligge til politiet:

- Mange av de som er autoriserte passutstedere har også andre oppgaver, spesielt ute i lensmannsetaten. Ofte innenfor forvaltning og sivil rettspleie.
- For å fatte vedtak om utstedelse av pass, er den som utsteder avhengig av informasjon fra flere av politiets registre. Utstedelse av pass er derfor en del av forvaltningsoppgavene til politiet.
- Pass skal ikke utstedes til personer som er etterlyst eller besluttet pågrepet
- Årsak til nektelse og tilbakekalling av pass knyttes mot straffesaker. Det er viktig av passmyndighet enkelt har kunnskap, og tilgang til vesentlig informasjonen før utstedelse.
- Opplysninger til bruk i etterretning og etterforskning jf. passloven § 11
 - Arbeid med å finne savnede personer, og identifisere omkomne
 - Identifisere personer som skal pågripes
 - Ved forebygging og etterforskning
 - I arbeid etter utlendingsloven med å avklare identitet

- Ved kontroll av opplysninger som skal føres inn i sentrale register over strafferettslige reaksjoner
- Når den opplysningene gjelder har gitt samtykke som er basert på frivillighet og informasjon
- Pass skal utstedes av medarbeidere med ID-faglig kompetanse i fysisk sikrede lokaler.
- Kompetansen om identitetsfastsettelse og identitetskontroll ligger allerede i politiet.
- Det ble foretatt omfattende ombygging i forbindelse med nærpolitireformen for å sikre lokaler som fikk tildelt utstedelse av pass.
- Om pass flyttes ut av politiet vil befolkningen miste et sentralt møtepunkt med politiet.

Straffesaksstøtte

Straffesaksbehandling er en kjerneoppgave for politiet. For at straffesakskjeden skal være mest mulig effektiv er det viktig med et nært og godt samspill mellom operativt politi, etterforskere og påtalejurister. Straffesaksstøtte er ofte sivilt ansatte som støtter påtalejuristenes og etterforskeres arbeid med straffesakshåndteringen i distriktene. Dette er vesentlig for å avlaste i all hovedsak etterforskning med administrative gjøremål. Listen nedenfor er ikke uttømmende, men den viser en del av gjøremålene som tilfaller sivilt ansatte i straffesakskjeden.

- Føring av anmeldelser
- Digitalisering av inngående dokumenter i BL
- Søk i diverse registre og innhenting av informasjon
- Redigering og koordinering av straffesaker
- Redigering og deling av saker
- Oppbevaring av saker i dokumentsenter
- Etterlyser ved stevninger og forelegg
- Internasjonale etterlysninger

- Forkynnelse av dokumenter
- Berammelse og stevninger
- Henleggelse
- Forelegg utsendelse og purrer på disse
- Fører vedtatte forelegg, overfører SI
- Utsendelse av underretninger/brev for påtale
- Arkivering
- Bistår ved fengslinger/fengslingskoordinatorer, innkallinger/stevninger til både siktede, fornærmede og vitner
- Utsendelse av dokumenter til forsvarer/bistandsadvokat etc.
- Straffesaksstøtte på Barnehuset, transskribenter ved tilrettelagt avhør
- BL kontakter
- Oppfølging av særreaksjoner dom
- Fører og kvalitetssikring av dommer
- Har utstrakt kontakt med kriminalomsorg, rettskraftige dommer for soning
- Bøtesoning
- Utsteder Soningsattester
- Skriver avhentingsordre og etterlyser
- Telefonhenvendelser som gjelder alle straffesaker i distriktene
- Bistand i forbindelse med rettsmøter

Politiets kapasitetsanalyse fra 2019 anslår at det er ca. 470 sivilt ansatte som jobber som straffesaksstøtte. Dette er svært dyktige medarbeidere som frigjør politikraft i alle distrikt og særorgan, dette er helt i tråd med intensjonene i nærpolitireformen.

Sivil rettspleie

Historikk:

Det er lang tradisjon i Norge for at lensmennene har innkrevingsoppgaver. Disse oppgavene fulgte med inn i politi- og lensmannsetaten da lensmannsetaten og politietaten ble slått sammen i 1994. I 2006 ble det bestemt at ordningen med

namsmannsfunksjonen og stevnevitnefunksjonen i politiet skulle videreføres. Sivil rettspleie som en del av politiets oppgaveportefølje ble drøftet i Politianalysen (2013). Politianalysen konkluderte med at alle de sivilrettslige oppgavene bør overføres til andre etater, med unntak av hovedstevnevitne, ettersom ingen av disse oppgavene understøtter politiets kjerneoppgaver. Til tross for denne anbefalingen ble det i nærpolitireformen besluttet å beholde de fleste av oppgavene innenfor sivil rettspleie, hovedsakelig for å bevare politiets sivile preg (JD, 2015). Dette sivile preget er en av de ti grunnprinsippene til norsk politi, og bør således ilegges særlig viktighet.

Fordeler ved at oppgaven er i politiet

- Nærhet til innbyggerne
- Stor maktinngripen – særlig i forhold til utkastelser
- Kriminalitetsbekjempende
- Nært samarbeid med lokalt politi ved utførelse av tvang overfor privatpersoner for å gjennomføre ulike typer namsforretninger
- Dina-prosjekt (digitaliseringsprosjektet) som skal forenkle saksbehandlingen
- Skatteetatens konseptvalgutredning for en modernisering av innkrevingsområdet innen den sivile rettspleien er under utredning. De ser på fremtidens innfordring på tvers av etater og evt. øvrige land. Utredningen legger opp til en gevinstrealisering som kan bety at antallet medarbeidere innen den sivile rettspleien halveres i løpet av de nærmeste fem årene. Digitaliseringen vil medføre andre arbeidsprosesser og grupperinger av medarbeidere
- Hovedstevnevitne har med fordel nært samarbeid med jurister og patruljer (flere distrikt har overført oppgaven til retts-og påtale som del av stevnevitnefunksjonen)
- Stabil arbeidsstokk som utfører godt kvalitetsarbeid og som føler seg dedikert for oppgaven som saksbehandlere. Utfører også i tillegg ofte andre oppgaver ute i distriktene
- Vil politidistriktene få økt handlingsrom dersom den sivile rettspleien flyttes ut, med tanke på om midlene flyttes med? Totalt for staten vil dette nok ikke

bli rimeligere da det må opprettes et eget organ. Det ses på som få eller ingen innsparingsmuligheter ved en overflytting, om pengene følger personellet

- Et av de viktigste punktene er opprettholdelse av tilgang til politifaglige systemer som er nødvendige for utførelse av tjenesten
- Det er vanskelig å gjennomføre flere de oppgavene som i dag tilligger namsmennene uten å ha en lokal forankring og personer "på bakken" som er til stede i en relativ geografisk nærhet til der hvor en fravikelse skal gjennomføres eller en bil innhentes.
- Ved å åpne noen flere "skott" på tvers av de politifaglige områdene ville bl.a. etterforskning i langt større grad kunne dra nytte av sivil rettspleie. Ofte kan det være sammenheng mellom kriminell handling og personlig økonomi
- Noen distrikter har vært, og noen er fortsatt, i omorganisering i sivil rettspleie ved opprettelse av nye Namsfogd-distrikter. Skal det ikke vurderes om dette fungerer før man ser på endringer igjen?

Fordeler ved å fase oppgaven ut

- Ikke nok fokus på fagområdet fra øverste ledelse, tydelig at det ikke er en av politiets kjerneoppgaver. Ansatte har vært overarbeidet og har hatt skyhøye restanser. Flere har vært sykemeldte pga. for høyt arbeidspress over lang tid. Dersom sivil rettspleie flyttes ut av politiet og blir "egen etat" tror vi det blir lettere å få fokus på problematikk og utfordringer.
- Endringstretthet blant ansatte som nettopp har vært gjennom flere runder med omorganisering
- Ved utfasing av fagområdet vil det å etablere et eget organ sannsynligvis være den beste løsningen, men mulig samfunnsøkonomisk dyrere
- Flere fagområder innenfor den sivile rettspleien er faglig krevende uten at dette gjenspeiles i lønn. Kanskje vil en løsrivelse fra politiet være lønnsdrivende? Eksempelvis er det bedre betalt å jobbe i skatteetaten og Nav enn å jobbe med sivil rettspleie i politiet.

Det er flere fordeler og ulemper ved å gjennomføre enten eller. Politiets

Fellesforbund forventer at en eventuell endring på dette vil kreve en grundig

utredning som PF blir en naturlig del av. Samtidig er det viktig å se på reformen og alle endringene den har medført. Dette har ført til en reformtrettighet i etaten, som også må vurderes som et av grunnlagene i forkant av en slik potensiell vurdering/gjennomgang.

Transport av varetektsfanger

Politiets fellesforbund støtter BCG sin anbefaling i rapporten angående dette fagområdet – å konvergere mot arrestforvarermodellen. Det er også i denne rapporten vist til at denne organiseringen er den mest samfunnsøkonomiske lønnsomme.

Dette er et fagområde som Politiets Fellesforbund mener ikke trenger en utredning, da det har vært gjennomført et pilotprosjekt i perioden august 2014-2016 i regi av kriminalomsorgen og politiet. Vista Analyse har gjennomført en evaluering med en samfunnsøkonomisk analyse av pilotprosjektet: Transport og fremstilling av varetektinnsatte. Evalueringen ble gjennomført i perioden januar til midten av juni 2016. Nedenfor er utdrag fra Vista Analyse sin konklusjon:

Det er gjennomført et pilotprosjekt der ansvaret for transport og fremstilling av varetektinnsatte er overført fra politiet til kriminalomsorgen i utvalgte områder. Formålet med oppgaveoverføringen var å frigjøre politiutdannet personell til politioperativt arbeid og å effektivisere arbeidet med transport av varetektinnsatte. Evalueringen viser at potensialet for å frigjøre politiutdannet personell var mindre enn forutsatt i og med at flere politidistrikter i utgangspunktet brukte arrestforvarere til denne tjenesten. Det ble satt som premiss for piloten at transporttjenesten skulle ha 40 stillinger. Våre beregninger basert på data fra politiet og kriminalomsorgen viser at pilotprosjektet frigjør et sted mellom 24 og 30 årsverk i politiet, hvorav rundt 18 stillinger (og maksimalt 24) er politiutdannet. Piloten har også gitt besparelser i kriminalomsorgen. Totalt har pilotens 40 stillinger gitt besparelser som tilsvarer om lag 34 stillinger tilsammen i politiet og kriminalomsorgen. Store svingninger i etterspørselen gjør at en liten og spesialisert tjeneste nødvendigvis må ha perioder med ledig kapasitet. Der arrestforvarere i utgangspunktet utførte transportene er

oppgaven flyttet fra en smal tjeneste med stor variasjon i etterspørselen til en ny, og enda smalere tjeneste. Dette har gitt utfordringer knyttet til utnyttelse av den samlede restkapasiteten. Piloten har derfor en lav kostnadseffektivitet og negativ samfunnsøkonomisk lønnsomhet.

Det er flere momenter som gjør at politiets Fellesforbund mener at denne oppgaven bør være i politiet i tillegg til de åpenbare samfunnsøkonomiske gevinstene:

- I tillegg til arrest og transporttjeneste utfører arrestforvarerne en rekke politioppgaver innen biometri, forkynnelser, DNA, grensekontroll, publikumsmottak og bistand til helse og barnevern. Totalpakken av utførelsen av disse politioppgavene sikrer en mer robust totalberedskap av norsk politi.
- bistå politiet med å bringe inn folk som er pågrepet, slik at patruljen kan ransake med en gang.
- Bistå med ulike vakthold av varetektsfanger ved sykehus eller andre institusjoner.
- Andre ulike vakthold som åsted etc.

Oppdragsmengden varierer ute i distriktene og oppgavene som er omtalt ovenfor sørger for maks politikraft ut av hver bevilget krone, dette er den mest samfunnsøkonomiske tilnærmingen. Piloten avdekket hvor krevende det var å få utnyttet ressursene optimalt når de ikke er i politiet. Og det er verdt å nevne at piloten ble gjennomført i et distrikt med stort tilfall av transportprosjekt. Tenk da hvilke utfordringer det vil få i distrikt som f.eks. i Finnmark hvor det er få transportoppdrag. Kan f.eks. helse forvente å få levert tjenester innen rimelig tid. Eller vil det være at politiet blir beordret på slike oppdrag på grunn av kapasitet hos transportør?

Ved å overføre oppgavene og ressursene ut av politietaten vil det føre til dårligere ressursutnyttelse av offentliges midler, samt en svekkelse av totalberedskapen i politiet. En løsning hvor arrestforvarere og politiutdannede løser oppgaven vil være det klart beste alternativet.

Våpenforvaltning

Nedenfor er viktige momenter som Politiets fellesforbund mener begrunner hvorfor våpenforvaltningen bør forbli i politiet.

- Våpenforvaltning er et trygghetsskapende tiltak i samfunnet og støtter oppunder politiets kjernevirksomhet. Dagens lovgivning gjør også at våpenforvaltning hører naturlig hjemme i politiet.
- Samfunnets trygghet ved at innehaver og selger av våpen er egnet og oppbevarer våpen korrekt.
- Viktig for oppgaveløsning i politiets operative virksomhet.
- Politiet er den eneste etaten med registre som muliggjør saksbehandling av våpensøknader.
- Effekten av sammenslåingen til færre våpenkontorer vil føre til en omforent saksbehandling som sikrer et korrekt, oppdatert våpenregister som trygger samfunnet.
- Samarbeidet internt i politiet gjennom forebygging gjennom forvaltning og i straffesaker.
- Styring i etaten gjør at politiet bla. kan raskt utføre mulige endringer i f.eks. lovverk, eller instruks

Riksrevisjonen avdekket at flere av politidistriktene ikke vet hvordan en vask (sjekkes opp mot andre systemer) mot STRASAK gjennomføres på en effektiv måte, og bare om lag halvparten av politidistriktene hadde hatt noen form for vask i undersøkelsesåret. Det er av avgjørende betydning for nytten av et våpenregister at det kan benyttes sammen med andre registre for å avdekke våpeneiere som ikke lenger er egnet til å ha skytevåpen. Andre sentrale registre er i denne sammenhengen blant andre jegerregistrene (administrert av Brønnøysundregistrene), STRASAK og PO/PAL (politioperativt system).

For å få størst mulig effekt av et nytt saksbehandlingsverktøy og våpenregister, bør systemet ta for seg mer enn selve søknadsprosessen for våpentillatelse og forhandlerbevilling. Systemet bør kunne bli fulldigitalisert i søknad, gebyr,

innvilgelse, kjøp av våpen/våpenregistrering samt utstedelse av våpenkort. Systemet bør enkelt vaskes opp mot andre systemer, på lik linje med pass.

Mindre alvorlige overtredelser

Rapporten omhandler hvorvidt tildeling av myndighet, utvide grensene for og å ilegge sanksjoner og forelegg for mindre alvorlige overtredelser til annen offentlig myndighet, kan redusere restanser og avlaste straffesakskjeden, påtalejurister og etterforskningsressurser.

Rapporten bruker begrepene "mindre alvorlige overtredelse" og "mengdesaker".

Ved bruk av begrepet mengdesaker snakker rapporten om 75.5 % av saksvolumet ved beskrivelse av ressursbruk fordelt på saksgrupper.

Siden det totale antallet saker ikke nevnes, er det for PF vanskelig å se hvor stor andel av "mengdesakene" som vil forsvinne til annen myndighet i forslaget, og derav avlaste den totale saksmengden i politiet.

Rapporten støtter seg i stor grad på en NOU fra 2003 (Fra bot til bedring) i sine vurderinger når de vurderer hensikten i å øke grensene for når "administrativ sanksjon" og forenklet forelegg kan ilegges for overtredelser, og i noen grad påtaleanalysen og stortingsmeldingen (2020). Politiets Fellesforbund vil poengtere at saksportefølje og kriminalitetsbilde er meget annerledes enn for 18 år siden, og dermed stiller organisasjonen seg generelt kritisk til argumentasjon ut fra en NOU fra 2003.

Drøftingene dreier seg om potensiale for overføring av saker til Statens vegvesen, Tolletaten og Skatteetaten.

- Ved overføring til **Statens vegvesen**, anslås en reduksjon rundt 700 saker når man tar 2019 som eksempel. UP er ikke nevnt i rapporten, og man ser heller ikke at ansatte som jobber med trafikk i politiet er intervjuet. Det refereres kun til ansatte i Statens vegvesen. UP er politisk besluttet i februar 2021 skal bestå, og dermed burde involveringen vært bedre av dette

særorganet.

- Rapporten vurderer fra et styrings- og samfunnsnyttigperspektiv at mer myndighet bør tildeles **Tolletaten**. For saker som foreslås overført til Tolletaten, anslås en reduksjon på rundt 1600 saker (2020).
- Fra intervjuer med Økokrim og **Skatteetaten** kommer det frem at det i dag i hovedsak kun anmeldes saker som bør håndteres i straffesakssporet på grunn av sakens alvorlighetsgrad. Potensiale for videre utvidelse av myndighet til skatteetaten er lite med unntak av bokføringsovertredelser, 13 saker (2020).

PF mener at tallgrunnlaget ikke er tilstrekkelig for å se de store gevinstene med overføring til annen myndighet. Referansepersoner er mangelfulle, og noe av dokumentgrunnlaget gammelt. Dette vil kreve en betydelig større utredning for å gjøre det mulig å ta stilling til fordeler og ulemper. Politiets Fellesforbund forventer å være delaktig i en eventuell slik fremtidig utredning.

Denne rapporten omtaler ikke særorganene innenfor de forskjellige fagområder som foreslås ut av etaten, men gitt at dette punktet kommer opp som en mulig løsning for å frigjøre kapasitet, bør områdegjennomgangen involvere særorganene i større grad, og da særlig utrykningspolitiet.

Eiendomsforvaltning

Eiendomsforvaltning omhandler to punkter parallelt. Disse to punktene stiller PF seg kritisk til at håndteres som ett. Kapitlet redegjør for eiendomsforvaltningsoppgavene i politiet, men den redegjør også for et arbeidsplasskonsept som innsparingsmulighet.

Om man ser til punkt en, det som reelt vurderer politiets oppgaveportefølje innen eiendomsforvaltning indikerer rapportens funn at en stor del av utfordringene tilknyttet dette arbeidet å ligge til styring, prosess, samt linjene mellom JD og

POD/PFT. utfordringene mellom POD og JD er allerede svart opp i dette tilsvaret, her er fokus del to av punkt c.2.4. Disse utfordringene bør illegges særlig fokus, og kan dermed være en indirekte årsak til andre funn.

Rapporten fastslår at leiekostnader i offentlig sektor i stor grad styres av arealbruk til kontorer per ansatt og at det er nødvendig å se på kostnad per kvadratmeter for å vurdere kostnadseffektiviteten i løsningen. Det som følger, er en redegjørelse av hvordan man kan innspare på arealbruk per ansatt ved å ta konkrete grep i utformingen av arbeidsplassene. PF mener at en slik redegjørelse ikke kan gjøres uten at man samtidig ser på hvilke oppgaver som skal løses på arbeidsplassen.

Arbeidsplasskonseptene som ligger til behandling fra Politiets fellestjenester er etter PF bekjent heller ikke ferdigbehandlet og det er nødvendig å spørre om vernetjenesten har vært deltagende i dette arbeidet. Det bør også gjøres evalueringer av de områdene i etatene der man jobber i landskap for å kunne vurdere hvorvidt dette er holdbart innen politiets mange varierte oppgaver.

Rapporten henviser samtidig til innsparing, ved å beregne underdekning på arbeidsplasser på inntil 20%. Slike potensielle innsparinger bør man avvente med å vurdere til det er gjennomført en evaluering av Covid19-pandemien. At mange sitter på hjemmekontor i disse dager er ikke et fritt valg, men heller et hensyn til smitteregulering og folkehelsen.

Med en planlagt underdekning er det også betimelig å stille spørsmål rundt hvordan dette skal løses, rent praktisk. Vil alle etatens ansatte gå i rulleringsskjema der noen får være på jobb om gangen, slik at alle får plasser, eller vil det være et "førstemann til mølla" – prinsipp? HMS-perspektivet bør også trekkes frem. For de som har tilpassede stoler og annet utstyr vil påtvinges å flytte dette med seg rundt. Tilpassede stoler bør for eksempel ikke benyttes av alle på en seksjon, da slutter den raskt å være tilpasset et konkret individ.

Avsluttende bemerkninger

Politiets Fellesforbund takker for involveringen og muligheten til å komme med

innspill til BCG sin områdegjennomgang av politi- og lensmannsetaten. PF opplever at fremtidens politi utvikler seg i tråd med utviklingen av samfunnet, og at kriminalitetsbekjempelsen og beredskapen blir mer profesjonalsert ettersom årene går. I tiden fremover er det særlig viktig å ta de ansatte i politiet med på denne utviklingen, for å sikre at fremtidens politi også er en trygg og god arbeidsplass også i fremtiden.

NORSK TJENESTEMANNSLAG

NTL Politiet - Landsforeningen

Innspill til rapport fra BCG "Områdegjennomgang av Politi- og lensmannsetaten" Fra NTL Politiet

Departementet er godt kjent med NTL Politiets kritikk rundt manglende medbestemmelse i arbeidet med områdegjennomgangen. Vi er også forundret over at BCG kun fikk beskjed om å involvere to av organisasjonene i politiet. Vi adresserte vår bekymring knyttet til dette i brev av 17. desember 2020 til både Finansdepartementet og Justis- og Beredskapsdepartementet. NTL Politiet har også muntlig gitt uttrykk for dette i møter med departementet og BCG.

Vi ønsker likevel å berømme departementet for hvordan vår henvendelse ble fulgt opp. Det er veldig positivt at vi har fått anledning til å komme med innspill som skal vedlegges rapporten i sin helhet.

BCG skal også ha honnør for sitt arbeid etter at organisasjonene ble involvert i desember 2020. Vi opplever at de tok den manglende involveringen på alvor, og gjorde sitt for å involvere oss på en god måte i det videre arbeidet. BCG har gjort endringer fra første utkast til endelig rapport i tråd med våre innspill, og medbestemmelsen har vært reell. Totalt sett oppleves nå prosessen som nokså god, selv om vi forventer tidligere involvering ved neste anledning.

Vi vil i det følgende kort kommentere noen av de ulike delene av rapporten.

Seksjon B – styringsdialog.

NTL Politiet er av den oppfatning av det er i denne seksjonen BCG har gått grundigst til verks, og at det er her BCG sin kompetanse kommer mest til sin rett. Mange av beskrivelsene kjenner vi oss igjen i, og støttes av NTL Politiet. Etter vårt syn er det ingen tvil om at antall målkrav og styringsparametere har vært for høy, og at mange har vært i konflikt med hverandre. Vi er fornøyde med at BCG trekker fram 2 per 1000 som et av målene som har slått feil ut, og som har vært i direkte konflikt med andre målkrav.

Når det gjelder 2 per 1000, er NTL Politiet naturligvis klar over at det var og fortsatt er bred politisk enighet om dette. Vi ønsker imidlertid å advare mot å la dette bemanningsmålet være førende framover, ved at 2 pr 1000 skal følge befolkningsveksten. Etter vårt syn vil de negative og uønskede konsekvensene bemanningsmålet har fått for norsk politi da fortsette. Vår klare oppfatning er at Politi- og lensmannsetaten må være en tverrfaglig organisasjon, og at dette bare blir viktigere med tanke på framtidens utfordringer. Som Justis- og beredskapsdepartementet selv er inne på i politimeldingen, generalisten er grunnstammen. Det vil likevel bli ett stadig økende behov for spesialisering og bredere rekruttering i årene som kommer. Hvordan vi skal få dette til, er departementet imidlertid mindre tydelige på. Vi frykter at måltallet om 2 pr 1000 kan bidra til at vi ikke får riktig kompetanse på riktig sted.

Vi synes for øvrig også BCG beskriver andre negative konsekvenser av 2 per 1000 på en god måte; *"En velmenende styringsparameter som 2 pr. 1000 vanskeliggjør paradoksalt nok utførelsen av politiets kjerneoppgaver. Målet fører til suboptimal ressursbruk i etaten, og forhindrer for eksempel rekruttering av spesialister eller viktige investeringer i IKT og systemer. I noen grad kan derfor styringsparameteren sies å være direkte motstridende til det hovedmålet som det skal støtte opp under, nemlig å ivareta befolkningens trygghet og sikkerhet"*.

Vi mener BCG kunne vært enda tydeligere på at antall målkrav og styringsparametere må reduseres. Vi vet at Politidirektoratet legger til ytterligere styringsparametere nedover i organisasjonen, og resultatet blir et svært begrenset handlingsrom for de underliggende enhetene. Vi registrerer at det har vært en diskusjon om det er antall krav som har vært problemet, eller om det har vært innretningen på dem. Vår påstand er at det er en kombinasjon av begge deler. Målkonflikter og målforskyvinger må uansett unngås.

Vi savner også en bedre beskrivelse på hvordan vi også skal prioritere de tingene som ikke kan måles. Målene er i dag en for stor premissleverandør på hva som prioriteres. Dette må vi bort fra. Forebygging, som er politiets primærstrategi, er et fagfelt som etter vårt syn lider av at resultatene ikke er enkle å måle.

NTL Politiet støtter mer bruk av effektivitetsmål framfor aktivitetsmål, og en dreining fra operativ målstyring til strategisk målstyring. Vi ser også behovet for at det ryddes opp i tildelingsbrevet.

Vi støtter konklusjonen til BCG om at det kan være gevinster og hente i dette arbeidet.

Seksjon C; Politiets oppgaveportefølje

Generelle betraktninger:

Det første som slår oss er at det framstår underlig at man skal vurdere politiets oppgaveportefølje før man har sett effektene av endringer i styringsdialogen. Vår påstand er at det er styringsdialogen som er hovedproblemet, ikke porteføljen i seg selv. Å slanke politiets portefølje utelukkende basert på et argument om at det blir mindre å telle, blir for snevert.

Vi har fått mange tilbakemeldinger fra våre medlemmer på den dårlige timingen. Organisasjonen lider av en endringstretthet og er sliten. Endringene har vært mange, og mye har fortsatt ikke satt seg i kjølevannet av politireformen. JBD beskriver dette godt i politimeldingen, og understreker behovet for at organisasjonen nå får ro. Dette er viktig, og vi er godt fornøyde med denne presiseringen. I lys av dette blir timingen på å vurdere porteføljen nå underlig. Selv om politiet skal være en dynamisk organisasjon, hvor endringer på mange måter er en del av hverdagen, medfører disse endringene potensielt store konsekvenser for mange ansatte. Det skaper uro og bekymring i organisasjonen.

NTL Politiet er opptatte av at norsk politi skal beholde sitt sivile preg. Prinsippet om at vi skal ha et tilstedeværende, integrert politi som er en del av befolkningen, må ikke utfordres. De sivilt ansatte i etaten gjør en særdeles viktig jobb i så måte. Vi må jobbe mer proaktivt enn reaktivt, og vi må være tilgjengelige for publikum ikke bare når det har skjedd en straffbar handling. Forvaltningsoppgavene er i lys av dette viktige å beholde. Selv om BCG har vært inne på dette, kunne vi tenkt oss at de problematiserte disse spørsmålene i enda større grad.

Sivil rettspleie

I utkastet opplevde vi at BCG var uforholdsmessig bastante og unyanserte i drøftingen og konklusjonen om sivil rettspleie. Dette er et område som er utredet en rekke ganger tidligere, grundigere enn det BCG har gjort i denne rapporten. Endelig versjon framstår noe bedre, og med en noe vagere anbefaling om at oppgavene skal ut av etaten. Det er positivt, og det gir rom for at vi kan få en reell vurdering av hvordan, og hvor, oppgavene best kan løses i fremtiden.

Det er viktig å gjøre en grundig utredning av realistiske alternativer for organisering før man tar en beslutning om eventuell flytting. Det må på plass en konkret mottakerorganisasjon før man kan ta stilling til dette. Det er også viktig at man ikke binder seg til en tankegang om at oppgavene skal flyttes for enhver pris, noe BCG selv påpeker i sin endelige versjon.

Plassering av disse oppgavene har vært diskutert i mange år, og det er viktig at de ansatte snart får ro til å utføre den jobben de er satt til å gjøre. Det er fordeler og ulemper både for politiet og sivil rettspleie ved en eventuell flytting av oppgavene, men det er vanskelig å binde seg til en oppfatning før man har konkrete og realistiske alternativer til plassering.

NTL Politiet mener vi også bør se sivil rettspleie i sammenheng med prosjektet "fremtidens innkreving" som foregår i Skatteetaten. Når vi vet at det foregår et stort prosjekt på hele innkrevingsfeltet, blir det underlig å gjøre endringer på dette nå.

Oppgaver med fangetransport

Først og fremst; oppgaver knyttet til fangetransport skal ikke løses av politiutdannede, det er på ingen måte en fornuftig ressursutnyttelse. BCG beskriver på en god måte hvorfor flere politiutdannede utfører disse oppdragene nå enn tidligere; *"Områdegjennomgangen viser i tillegg at målet om 2 politiutdannede per 1000 innbyggere er med å gi politibetjenter flere transportoppdrag. Budsjettmidler prioriteres for å oppnå målet, og dermed er flere også ansatt for å håndtere transport og fremstilling i stedet for å bruke eksempelvis arrestforvarere. Veksten i transportoppdrag er dermed delvis et resultat av egen prioritering og styring i etaten"*.

Dette har NTL Politiet pekt på en rekke ganger, og vi er fornøyde med at BCG nå slår fast det samme. Dette er altså arrestforvareren sin jobb, ikke politibetjenten.

NTL Politiet er enig i at målet med disse oppgavene må være å frigjøre mest mulig politikraft. BCG konkluderer med at man best gjør dette med å bemanne opp med arrestforvarere; *"Transportene kan løses mer effektivt og frigjøre politikraft dersom man har optimal bemanning av arrestforvarere. Transport og fremstilling er en spesialisert funksjon. Områdegjennomgangen viser at løsningen med arrestforvarere fungerer godt og avlaster politi- og lensmannsetaten betydelig. Når KKT kommer inn i bildet oppstår et brudd i verdikjeden, og du må ha en overføring av informasjon fra politi- og lensmannsetaten til KKT. Dette krever bemanning fra begge parter, og reduserer effektiviteten"*.

BCG konkluderer altså med det samme som Vista Analyse gjorde i sin tid. Bruken av Kriminalomsorgen til disse oppgavene er ikke samfunnsøkonomisk lønnsomt, det er

ineffektivt og det fører til masse dobbeltarbeid. NTL Politiet kjenner seg igjen i beskrivelsen, og støtter BCG på dette.

Vi ber JBD merke seg at politiet selv mener de kunne løst transportoppdragene i Sør-Øst Politidistrikt (det eneste distriktet Kriminalomsorgen er inne i nå) med vesentlig mindre ressurser enn KTT (Kriminalomsorgens transporttjeneste) gjør i dag. NTL Politiet ønsker også å presisere at disse arrestforvarerne da ville frigjort enda mer politikraft. Eksempelvis kunne disse ved ledig kapasitet bistått patruljene med inntransport til arresten, som vi vet Justiskomiteen er opptatte av i disse dager. Avstandene mellom arrestene har blitt større, og en patrulje kan bli opptatt med transport og inkvirering store deler av vaktsettet. Ved bruk av arrestforvarere til dette oppdraget fristilles patruljen til andre oppgaver umiddelbart. Arrestforvarerne kunne også avlastet i andre oppgaver, f.eks. vakthold på åsteder, slik at vi ikke brukte politiresurser på dette. Eksemplene er mange. Vi synes derfor det er positivt at BCG også anbefaler utvidelse av arrestforvarerordningen for Sør-Øst politidistrikt.

BCG beskriver at man ikke kan sammenligne KTT (Kriminalomsorgens transporttjeneste) med for eksempel kriminalvården i Sverige. En slik modell ville kreve en full reform og KTT er ikke utgangspunkt for en slik tjeneste. Dette støttes av NTL Politiet.

NTL Politiet mener det nå er viktig at det også for politiets arrestforvarere, legges til rette for ro. Disse har stått i omveltninger og prosjekter siden 2014. Vi støtter med dette BCGs konklusjon; *"At arrestforvarermodellen er enkel prosessuelt, avlaster politiutdannede og er mest effektiv. BCG anbefaler JD og ikke gå videre med nye utredninger om alternative leveransemodeller som utfall av politimeldingen."*

NTL Politiet mener disse oppgavene hører hjemme i politiet, med bruk av arrestforvarere, og støtter BCGs konklusjon som sier det samme.

Våpenforvaltning

Hel- eller deldigitalisering og gevinstrealisering har ikke nødvendigvis så tett sammenheng som det fremstilles av BCG. Ved å digitalisere kreves det kompetanseheving, og det krever flytting av ressurser fra enkeltdeler av prosessene til andre. Arbeidsgiver har plikt til å istandsette de aktuelle ansatte til digitalt arbeid og digitale prosesser. NTL Politiet har medlemmer som har lang erfaring med digitaliseringsprosesser, og ser at det fra bruker siden er forbedringer, forenklinger, mer effektivt, kostnads- og tidsbesparende. Ressurspådraget blir imidlertid ikke nødvendigvis mye mindre, men forflyttes i betydelig grad. En kan aldri se bort fra det personlige oppmøtet med bruker/publikum, og betydningen av dette, særlig når det gjelder taktisk tilnærming.

Å innføre gebyr på avslagssaker støttes, med enighet om argumentasjonen fra BCG om at det er mer ressurskrevende å utarbeide et avslag enn en innvilgelse, ift. klage, bruk av tid og kompetanse. Det er gode argumenter for styringen av våpenforvaltning fra POD og Justisdepartementenes side. Vi kan kjenne oss igjen i dette. Men, den antatte innsparingen på årsverk, er ikke nødvendigvis reell. Med mer digitale prosesser og bedre styring, blir det høyere kvalitet. Med høyere fokus på kvalitet, og saksbehandling følger et naturlig ressurspådrag, flere avslag etc. Det vil trenge flere til klagesaksbehandling, så de ressurser som per i dag man har på våpenforvaltning, må man sørge for å beholde i etaten. Videre bør man fra toppledelsen ta hånd om et overordnet trykk og prioritet på styring av fagområdet, før man i det hele tatt vurderer å sette deler av porteføljen til annen etat.

Hvorfor Brønnøysundregistrene skal overta databehandlingen er det vanskelig å lese ut fra utkastet her. Likeledes finner vi det underlig at det påstås at våpenforvaltningen ikke gir synergieffekter ovenfor andre porteføljer hos politiet. Hvilket grunnlag ligger bak en slik påstand? Vi kan heller ikke se at det er utredet hvilken kapasitet og om det finnes etatskompetanse på at politiet beholder databehandlingsdelen. NTL kan heller ikke se utredning/kartlegging av mannskapet som jobber innenfor våpenforvaltning i dag, og mener at dette bør utredes separat.

Videre er det ikke utredet synergieffekter mellom våpenforvaltningen og resten av politiets både forvaltningsmessige og polisiære oppgaver. På grunnlaget som foreligger fremstår forslaget å overføre databehandlingsdelen til Brønnøysundregistrene som prematurt, men vi ser helt klart behovet for effektivisering, digitalisering og profesjonalisering av denne porteføljen.

Stab- og støttefunksjoner

Da det allerede er igangsatt et arbeid på dette i Politidirektoratet, ser vi ikke behov for å komme med innspill på dette punktet i rapporten.

For styret

Terje Skaarud
Leder, NTL Politiet

*Leder: Terje Skaarud
NTL Politiet - Landsforeningen
terje.skaarud@politiet.no*

*Tlf 91544123
www.ntlpolitiet.no*

